

Dokument zasedanja

B8-0500/2018

22.10.2018

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 123(2) Poslovnika

o umoru novinarja Džamala Hašodžija na savdskem konzulatu v Istanbulu (2018/2885(RSP))

Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Ana Miranda, Josep-Maria Terricabras, Bodil Valero, Jordi Solé, Klaus Buchner, Rebecca Harms, Florent Marcellesi, Margrete Auken, Yannick Jadot
v imenu skupine Verts/ALE

Resolucija Evropskega parlamenta o umoru novinarja Džamala Hašodžija na savdskem konzulatu v Istanbulu (2018/2885(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Savdski Arabiji, zlasti z dne 31. maja 2018 o položaju zagovornikov pravic žensk v Saudovi Arabiji¹ z dne 11. marca 2014 o Savdski Arabiji: odnosi z EU in njena vloga na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki², z dne 12. februarja 2015 o Savdski Arabiji: primer Raifa Badavija³ in z dne 8. oktobra 2015 o primeru Alija Mohameda Al Nimra⁴,
- ob upoštevanju, da je bila nagrada Saharova za svobodo misli leta 2015 podeljena savdskemu blogerju Raifu Badaviju,
- ob upoštevanju pripomb visoke predstavnice Unije/podpredsednice Komisije Federice Mogherini z dne 9. in 15. oktobra 2018 ter njene izjave z dne 20. oktobra 2018,
- ob upoštevanju izjave, ki jo je 19. oktobra 2018 podal tiskovni predstavnik generalnega sekretarja OZN,
- ob upoštevanju izjave komisarke OZN za človekove pravice Michelle Bachelet z dne 16. oktobra 2018, v kateri poziva Savdsko Arabijo, naj razkrije vse, kar ve o izginotju Džamala Hašodžija,
- ob upoštevanju izjave predsednika delovne skupine OZN za podjetništvo in človekove pravice Danteja Pesceja z dne 19. oktobra 2018,
- ob upoštevanju izjave strokovnjakov OZN z dne 9. oktobra 2018, v kateri zahtevajo preiskavo izginotja savdskega novinarja Džamala Hašodžija v Istanbulu,
- ob upoštevanju izjave strokovnjakov OZN z dne 18. oktobra 2018, v kateri izražajo močno zaskrbljenost nad „novo prakso“ ugrabitev pod pokroviteljstvom države,
- ob upoštevanju članstva Savdske Arabije v Svetu OZN za človekove pravice,
- ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugemu nečloveškemu ter ponižujočemu ravnanju in kaznovanju,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah,
- ob upoštevanju člena 123(2) Poslovnika,

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0232.

² UL C 378, 9.11.2017, str. 64.

³ UL C 310, 25.8.2016, str. 29.

⁴ UL C 349, 17.10.2017, str. 34.

- A. ker je Džamal Hašodži 2. oktobra 2018 vstopil v savdski konzulat v Istanbulu, vendar ni podatkov, ki bi pričali o tem, da je zapustil stavbo;
- B. ker je 2. oktobra iz Riada v Istanbul priletelo 15 savdskih uradnikov in še isti večer zapustilo mesto; ker se je za večino ugotovilo, da so tesno povezani s savdskim prestolonaslednikom Mohamedom Bin Salman Al Saudom, vključno z njegovimi varnostniki in zdravnikom sodne medicine, ki ima vodstveni položaj pri savdskem ministrstvu za notranje zadeve; ker so morali turški uslužbenci na savdskem konzulatu na dan izginotja vzeti dopust;
- C. ker je bilo turški ekipi izvedencev šele dva tedna po izginotju Džamala Hašodžija dovoljeno preiskati savdski konzulat in bivališče savdskega generalnega konzula Mohameda al-Otaibija; ker je bila le nekaj ur pred vstopom turške ekipe izvedencev v savdski konzulat fotografirana ekipa čistilcev, ki je prenašala vedra, pripomočke za čiščenje in nekaj, kar je bilo videti kot čistila;
- D. ker so savdske oblasti potrdile, da je bil Džamal Hašodži ubit v savdskem konzulatu, potem ko so dva tedna vztrajale pri tem, da je po kratkem obisku sam zapustil konzulat; ker doslej objavljene informacije nedvomno pričajo o tem, da je šlo za umor pod pokroviteljstvom države; ker ima Mohamed Bin Salman Al Saud popoln nadzor nad varnostno službo, zato je precej neverjetno, da bi bila operacija izvedena brez njegove vednosti;
- E. ker so te resne obtožbe razburile mednarodno javnost; ker je več prepoznavnih medijskih organizacij, med njimi CNN, Financial Times in The New York Times, pa tudi visokih mednarodnih gostov, odpovedalo udeležbo na konferenci o pobudi za naložbe v prihodnosti, znano tudi pod imenom „Davos v puščavi“, ki bo od 23. do 25. oktobra potekala v Riadu;
- F. ker je savdski režim organiziral obsežno mednarodno promocijsko kampanjo, v kateri je prestolonaslednika Mohameda Bin Salmana prikazal kot gonilno silo za posodobitev države; ker je po izginotju in domnevnem umoru Džamala Hašodžija, za katerim stoji država, več lobističnih podjetij prenehalo zastopati Savdsko Arabijo;
- G. ker bi utegnil biti umor Džamala Hašodžija povezan z njegovo kritiko savdske politike v zadnjih letih; ker socialne reforme, ki jih je v okviru svoje odmevne vizije do leta 2030 najavil prestolonaslednik Mohamed Bin Salman, paradoksalno spremlja čedalje večje zatiranje zagovornikov človekovih pravic, novinarjev in odvetnikov, ki so tarča aretacij, groženj s kazenskim pregonom in drugih oblik ustrahovanja; ker je bilo od maja 2018 aretiranih več zagovornikov pravic žensk, ki so se v kampanji zavzemali za odpravo prepovedi vožnje za ženske in opustitev sistema moškega skrbništva;
- H. ker je delovna skupina OZN za prisilna ali neprostoVOLjna izginotja izrazila ogorčenje nad novo in zaskrbljujočo prakso, pri kateri se v skrivnih operacijah ekstrateritorialno ugrablja posameznike v tujih državah;
- I. ker napad na Džamala Hašodžija na savdskem konzulatu v Istanbulu pomeni resno kršitev Dunajske konvencije o konzularnih odnosih z dne 24. aprila 1963; ker člen 41 te konvencije določa, da se lahko diplomatska imuniteta v primeru hudega kaznivega dejanja odvzame;

- J. ker Savdska Arabija na svetovnem indeksu svobode tiska za leto 2018, ki ga vodi organizacija Novinarji brez meja, med 180 državami zaseda 169. mesto, uvrščena pa je tudi na seznam „sovražnikov interneta“; ker se internet v Savdski Arabiji sicer množično uporablja in ima država največ aktivnih uporabnikov Twitterja v regiji, a je internet tam močno cenzuriran, več tisoč spletnih mest blokiranih, nove bloge in spletne strani pa mora odobriti ministrstvo za informiranje; ker je prejemnik nagrade Saharova Raif Badavi še vedno v zaporu zgolj zaradi mirnega izražanja svojega mnenja;
- K. ker je koalicija pod vodstvom Savdske Arabije s svojo brutalnostjo kriva za večino od 16.706 civilnih žrtev v Jemnu; ker je skupina uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN avgusta 2018 ugotovila, da je Savdska Arabija storila dejanja, ki bi lahko pomenila vojna hudodelstva, vključno z okrutnim ravnanjem in mučenjem, uporabo bomb, raket in kasetnega streliva za napade na civilne tarče, tudi poroke, šolske avtobuse, zdravstvene ustanove in stanovanjska območja;
- L. ker je Savska Arabija med petimi državami na svetu, ki izvedejo največ usmrtitev;
1. najostreje obsoja prisilno izginotje in umor Džamala Hašodžija na konzulatu Savdske Arabije v Istanbulu 2. oktobra 2018; spominja savdske oblasti, da je sistematična praksa povzročanja prisilnih izginotij oseb zločin zoper človečnost;
 2. poziva k mednarodni, neodvisni in nepristranski preiskavi izginotja in zunajsodnega uboja Džamala Hašodžija; v zvezi s tem poziva generalnega sekretarja OZN António Guterresa, naj imenuje posebno ekipo z obsežnimi izkušnjami z mednarodnimi preiskavami, da bi v celoti razsvetlili dogodke, ki spremljajo izginotje Džamala Hašodžija, ter objavili poročilo z ugotovitvami in priporočili, s katerim bi zagotovili, da bodo storilci privedeni pred sodišče; poziva Savdsko Arabijo in Turčijo, naj tesno sodelujeta pri preiskavah ter si predata vse morebitne dokaze, da bi omogočili pregledno, hitro in učinkovito preiskavo;
 3. poziva Savdsko Arabijo, naj nemudoma umakne diplomatsko zaščito, zagotovljeno v skladu z Dunajsko konvencijo o konzularnih odnosih iz leta 1963, vključno z nedotakljivostjo in imuniteto, za vse ustrezne prostore in uradnike, da bi omogočila pregledno preiskavo umora Džamala Hašodžija; poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj oceni, kakšno je tveganje, da bodo savdske oblasti zlorabile diplomatsko imuniteto za pregon oporečnikov, ki živijo v EU, ugotovitve pa naj sporoči Parlamentu;
 4. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj začne pripravljati „Hašodžijev seznam“, na podlagi katerega bi bilo mogoče zoper posameznike, ki so neposredno ali posredno odgovorni za prisilno izginotje in umor Džamala Hašodžija, sprejeti ciljne ukrepe, vključno s prepovedjo izdaje vizumov in zamrznitvijo premoženja; poziva podpredsednico/visoko predstavnico in države članice EU, naj odločno javno obsodijo umor Džamala Hašodžija;
 5. obsoja sodelovanje tujih podjetij za javne odnose pri predstavljanju Savdske Arabije in oblikovanju njene podobe v javnosti; izraža zaskrbljenost, da Savdske Arabije ni v registru EU za preglednost, ter poziva Komisijo in Parlament, naj preučita zadevo; poziva lobistična podjetja, ki tega še niso storila, naj prenehajo zastopati Savdsko Arabijo; poziva različna lobistična podjetja iz EU, naj se odrečejo zastopanju vseh

- režimov, ki redno kršijo človekove pravice ali preganjajo zagovornike človekovih pravic;
6. pozdravlja odločitev številnih uradnikov evropskih vlad in poslovnežev, da v odziv na izginotje Džamala Hašodžija prekličejo udeležbo na konferenci o pobudi za naložbe v prihodnosti, ki bo potekala v Riadu; poziva vse, tudi izvršnega direktorja družbe Siemens, naj v celoti bojkotirajo dogodek;
 7. spominja savdski režim, da je Savdska Arabija kot podpisnica Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju dolžna sprejeti vse ukrepe, da prepreči mučenje, prisilna izginotja in druge hude kršitve človekovih pravic, preiskati obtožbe teh kaznivih dejanjih in osumljence privedi pred sodišče;
 8. obžaluje, da imajo države članice EU, med njimi Španija, Francija, Nemčija, Belgija in Združeno kraljestvo, s Savdsko Arabijo sklenjene velike orožarske posle, ki niso združljivi s pravno zavezujočim skupnim stališčem EU o izvozu orožja¹, zlasti z drugim merilom o spoštovanju človekovih pravic ter mednarodnega humanitarnega prava v namembni državi, kar je v očitnem nasprotju s sodelovanjem države v vojni v Jemnu; ponovno poziva, naj se na ravni EU prepove izvoz, prodaja, posodabljanje in vzdrževanje vseh oblik varnostne opreme za Savdsko Arabijo, če se ta oprema uporablja ali bi se lahko uporabila za represijo; poudarja, da mora ta prepoved zajemati tehnologijo za kibernetični nadzor, kakor je zahteval Evropski parlament v stališču z dne 17. januarja 2018 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi režima Unije za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja, tehnične pomoči in tranzita blaga z dvojno rabo²; poziva visoko predstavnico, naj poroča o sedanjem stanju vojaškega in varnostnega sodelovanja držav članic EU s savdskimi oblastmi;
 9. poziva EU, naj na naslednjem zasedanju Sveta OZN za človekove pravice vložijo resolucijo o položaju zagovornikov človekovih pravic v Savdski Arabiji, v kateri bi v skladu z drugimi posebnimi postopki Sveta OZN za človekove pravice, ki se uporabljajo za najhujše kršitve človekovih pravic po vsem svetu, med drugim pozvala k imenovanju posebnega poročevalca OZN za Savdsko Arabijo; poziva EU, naj na naslednji seji Sveta OZN za človekove pravice opozori na vprašanje članstva držav z zelo vprašljivo zgodovino glede človekovih pravic; obžaluje, da je več držav članic EU pri glasovanju podprlo članstvo Savdske Arabije v Svetu OZN za človekove pravice;
 10. močno podpira pobudo za oblikovanje globalnega okvira sankcij za kršitelje človekovih pravic po vsem svetu, ki bi bile ciljno usmerjene v posameznike, med drugim s prepovedjo izdajanja vizumov in zamrznitvijo sredstev; pričakuje, da bo konferenca o začetku izvajanja te pobude, ki jo organizirajo nizozemski organi in ki bo potekala novembra v Haagu, obrodila konkretne sadove, države članice in ESZD pa spodbuja, naj ta predlog v celoti podprejo;
 11. poziva ESZD in države članice, naj oblikujejo ambiciozno in prilagojeno strategijo, s katero bi podprli civilno družbo in zagovornike človekovih pravic v Savdski Arabiji;

¹ Skupno stališča Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme, UL L 335, 13.12.2008, str. 99.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0006.

poziva Evropsko unijo, naj na dnevni red letnega vrhunškega srečanja med EU in Svetom za sodelovanje v Zalivu kot stalno točko uvrsti razpravo o človekovih pravicah;

12. poziva savdske oblasti, naj ustavijo bičanje Raifa Badavija in ga takoj in brezpogojno izpustijo, saj je zapornik vesti in je bil priprt in obsojen le zaradi uveljavljanja pravice do svobode izražanja; poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj na to vprašanje opozarja pri vseh stikih s savdskimi oblastmi; glede na to, da ni bilo pri prizadevanjih za izpustitev Raifa Badavija, potem ko mu je bila podeljena nagrada Saharova, nikakršnega napredka, priporoča, naj se v Riad napoti ad hoc misija, ki bi v zvezi s tem navezala stik neposredno s savdskimi oblastmi;
13. obsoja, da savske oblasti nadlegujejo zagovornike človekovih pravic, odvetnike, novinarje, pisatelje in blogerje, tako v državi kot zunaj nje, in vztraja, da bi morale sprejeti potrebne ukrepe, s katerimi bi vsakomur omogočile, da uveljavlja svoje pravice svobodno in brez sodnega nadlegovanja ali drugih povračilnih ukrepov;
14. poziva vlado Savdske Arabije, naj nemudoma in brezpogojno izpustijo vse zagovornike človekovih pravic, tudi zagovornike pravic žensk, ki so se zavzemali za odpravo prepovedi vožnje žensk in opustitev sistema moškega skrbništva, pa tudi zapornike vesti, ki so bili pridržani in obsojeni zgolj zaradi uveljavljanja pravice do svobode izražanja;
15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Evropske komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Evropski službi za zunanje delovanje, generalnemu sekretarju ZN, visokemu komisarju OZN za človekove pravice, Svetu OZN za človekove pravice, njegovemu veličanstvu kralju Salmanu bin Abdulazizu Al Saudu in prestolonasledniku Mohamedu Bin Salmanu Al Saudu, vladi Kraljevine Savdske Arabije in vladi Združenih držav Amerike.